

YÖNETMELİK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden:

**EŞKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ
EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde yürütülen lisansüstü eğitim ve öğretime ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde yürütülen yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- c) Bilimsel Hazırlık: Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin gerektiğinde bilimsel eksikliklerini gidermek için en çok bir takvim yılı uygulanan programı,
- ç) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez/sanat eseri/sanatta yeterlik eseri çalışması dönemlerinde rehberlik yapma üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,
- d) Doktora yeterlik komitesi: Yeterlik sınavlarını yürütmek üzere, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan beş kişiden oluşan komiteyi,
- e) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans eğitimi sırasında araştırılan ve/veya incelenen bilimsel bir konunun bir bilimsel araştırma raporu biçiminde sunulmuş şekli,
- f) DUS: Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavını,
- g) Enstitü: Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin lisansüstü eğitim ve öğretim yapan enstitülerini,
- ğ) Enstitü anabilim/anasanat dalı: 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisans Üstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilât ve İşleyiş Yönetmeliğinde enstitüler için belirlenen anabilim/anasanat dallarını,
- h) Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı: Lisans Üstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilât ve İşleyiş Yönetmeliğinde belirtilen anabilim/anasanat dallarının başkanlarını,
- ı) Enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu: Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığında, varsa yardımcıları ve enstitü anabilim/anasanat dalını oluşturan bilim dalları başkanlarından; anabilim/anasanat dalının yalnız bir bilim dalını kapsadığı ve yalnız bir yüksek lisans ve/veya doktora programı içerdiği durumda ise anabilim/anasanat dalında görevli tam zamanlı öğretim üyelerinden oluşan kurulu,
- i) Enstitü kurulu: Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin enstitülerinin müdür ve müdür yardımcıları ile enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlarından oluşan kurulu,
- j) Enstitü yönetim kurulu: İlgili enstitü müdürü başkanlığında, müdür yardımcıları ve ilgili enstitü kurulu tarafından üç yıl için seçilen üç öğretim üyesinden oluşan kurulu,
- k) İkinci danışman: Tezli yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik yapan öğrencinin tez veya uygulama konusunun özelliği gereği enstitü yönetim kurulunca atanan, Üniversitede ya da başka bir yükseköğretim kurumunda görevli bulunan öğretim üyesini ya da kamuda ya da özel sektörde çalışan en az doktora unvanına sahip bir kişiyi,
- l) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
- m) Öğrenci: Lisansüstü öğrenim için ilgili enstitüye kayıtlı öğrenciyi,
- n) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- o) Rektör: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörünü,
- ö) Sanatta yeterlik danışmanı: Enstitüde kayıtlı sanatta yeterlik öğrencilerine rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulunca atanan en az doktoralı öğretim elemanını,
- p) Senato: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Senatosunu,
- r) Tez: Tezli yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel bir çalışmayı yansıtan dokümanı,

s) Tez izleme komitesi: Biri öğrencinin danışmanı, biri ilgili enstitü anabilim dalı içinden ve biri de aynı enstitünün diğer anabilim/anasanat dallarından gerek duyulması halinde başka yükseköğretim kurumlarının ilgili anabilim/bilim ya da anasanat/sanat dalları öğretim üyelerinden olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşan komiteyi,

ş) TUS: Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavını,

t) ÜAK: Üniversitelerarası Kurulu,

u) Üniversite (ESOGÜ): Eskişehir Osmangazi Üniversitesini,

ü) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,

v) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Tezli yüksek lisans programının amacı

MADDE 4 – (1) Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar.

(2) Tezli yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak da yürütülebilir.

(3) YÖK kararı üzerine Üniversitede öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir.

Öğrenci kabulü

MADDE 5 – (1) Tezli yüksek lisans programlarına öğrenci kabulüne ilişkin esaslar şunlardır:

a) İlan edilen bir tezli yüksek lisans programına başvurabilmek için; adayın belirlenen koşullara uygun bir lisans diplomasına sahip olması ÖSYM tarafından merkezi olarak yapılan ALES'den başvurduğu puan türünde 55 standart puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenen puana ya da ALES'e eşdeğerliği YÖK tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili bir standart puana, Senato tarafından belirlenen taban puanlardan az olmamak koşuluyla lisans not ortalamasına ve YDS ya da ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen sınavlardan eşdeğer bir puana sahip olmak gerekir. Ancak güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarın enstitülerdeki anabilim/anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Anabilim/anasanat dalının teklifi, ilgili enstitü kurulu kararı ve Senato onayı ile yabancı dil barajı aramayabilir.

b) Tezli yüksek lisans programlarına başvuran yabancı uyruklu öğrencilerin;

1) En az 55 ALES puanı ya da eşdeğerliği YÖK veya Üniversite tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili bir puan,

2) Yabancı uyruklu öğrenciler için yabancı dil şartı aranmaz, bu öğrencilerin değerlendirilmesinde Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER) den en az C1 düzeyinde Türkçe bildiklerini gösteren bir belge alınması gerekir.

c) Yüksek lisans programına girişte başvuru sıralama puanı oluşturmada;

1) Lisans not ortalamasının %25'i,

2) ALES puanının %50'si,

3) Yabancı dil puanının %25'i

kullanılır.

ç) Enstitüler, alt yapısını hazırlamak koşulu ile yabancı dil destekli veya yabancı dilde öğretim yapan program açabilirler. Bu durumda öğrenci kabulü ve öğretimine ait gerekli düzenlemeler, ilgili enstitü kurulu kararı ve Senatonun onayı ile yapılır. Yabancı dil hazırlık sınıfında geçen süre, öğrenim süresinden sayılmaz.

Ders yükü

MADDE 6 – (1) Tezli yüksek lisans programı, en az toplam yirmi bir kredilik ve en az yedi adet ders, bir seminer dersi, uzmanlık alan dersi ve tez çalışmasından oluşur. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim yılında 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders ve bir seminer dersi ile uzmanlık alan dersi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır. Derslerin başarı notu en az CC ve akademik başarı notu 4,00 üzerinden en az 3,00 olmak zorundadır. Uzmanlık alan dersi, seminer dersi ve tez çalışması, kredisiz olup yeterli veya yetersiz olarak değerlendirilir.

(2) Bir tezli yüksek lisans programının dersleri, toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu derslerden ve seçmeli derslerden oluşur. Dersler öğrencinin de görüşü alınarak ilgili anabilim/anasanat dalı ve başka anabilim/anasanat dallarında açılan dersler arasından danışman tarafından belirlenir ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının onayı ile enstitüye bildirilir. Danışman atanıncaya kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı geçici danışmanlık görevini yürütür.

(3) Öğrencinin alacağı derslerden en çok ikisi lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca danışmanı ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en çok iki ders seçilebilir.

(4) Bir dersin yarıyıldaki kredi değeri, dersin o yarıyıldaki haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama ve laboratuvar saatlerinin yarısının toplamıdır.

(5) Öğrencinin; başka yükseköğretim kurumlarının tezli ya da tezsiz lisansüstü programlardan almış olduğu derslerden en çok iki ders sayılır. Bu derslerde BB ve üzeri başarı notu olanlar değerlendirmeye alınır. Derslerin içeriklerinin eşdeğerlikleri, içeriğin enstitü ders içeriği ile en az %75 benzer olması koşulu dikkate alınarak anabilim/anasanat dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir. Yatay geçişte ve diğer yükseköğretim kurumlarından 100'lük sistemde alınan notların kabulünde Senatoca belirlenen dönüşüm çizelgesi uygulanır.

(6) Öğrenci tezli yüksek lisans yapmakta iken kendi isteği, koşulların uygun olması, anabilim/anasanat dalı başkanının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile tezsiz yüksek lisans programına geçiş yapabilir. Tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında geçiş bir kez yapılır.

Süre

MADDE 7 – (1) Tezli yüksek lisans programının normal süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, öğrencinin kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, azami süre altı yarıyıldır.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde gerekli başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin ilişkisi kesilir.

Danışman atanması ve tez çalışması

MADDE 8 – (1) Tezli yüksek lisans programında, enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu her öğrenci için Üniversite kadrosunda bulunan bir tez danışmanını en geç birinci yarıyılın sonuna kadar; öğrencinin danışmanı ile beraber belirlediği tez konusunu da anabilim/anasanat dalı başkanı en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Tez konusu değişikliğinde de aynı usul uygulanır. Tez danışmanı ve tez konusu enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Tez çalışmasının niteliği birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, ikinci danışman atanabilir.

(2) Danışman, Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci danışman, Üniversite kadrosunda bulunan veya kadrosu dışında bulunan en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(3) Bir tez danışmanına düşecek en çok lisansüstü öğrenci sayısı Senatoca belirlenen danışman atama ilkeleri ile sınırlı olmak kaydıyla, ilgili anabilim/anasanat dalının özelliği de gözetilerek anabilim/anasanat dalı kurulunda belirlenebilir ve enstitü kurulunda karar verilir.

(4) Emeklilik, istifası ve başka kuruma nakil gibi çeşitli nedenlerle Üniversite ile ilişkisi kesilen öğretim üyesinin üzerindeki henüz tez aşamasına geçmemiş olan danışmanlıkları sona erer. Tez aşamasındaki danışmanlıklar ise gerekli görülmesi halinde ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile devam edebilir.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 9 – (1) Öğrenci yüksek lisans tezini, ilgili enstitüce belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitüde tezin yazım kurallarına uygunluğu incelenir. Tez yazım kurallarına uygun olmadığı belirlenen tezler gerekli düzeltmeler için iade edilir. Enstitü tez yazım kurallarına uygun yazılmış söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu enstitü yönetim kurulunun belirleyeceği usullere göre alarak jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez, enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı ve en az biri kendi anabilim/anasanat dalında kadrolu öğretim üyesi ve en az biride başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç veya beş kişiden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci danışman jüri üyesi olamaz. Jüri üyelerinden herhangi birinin sınava katılmaması halinde sınav, yedek üyenin katılımı ile yapılır. Başka kurumdan seçilen jüri üyesinin sınava katılmaması durumunda aynı konumdaki yedek üye sınav için davet edilir.

(4) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim/anasanat/bilim/sanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir.

(6) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(7) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(8) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(9) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda ve kendisine tanınan azami süreler dâhilinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tezli yüksek lisans diploması

MADDE 10 – (1) Tez sınavında başarılı olan ve Senato tarafından belirlenen mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlayan, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenciye tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi anasanat dalı programlarına kayıtlı öğrenciler için tez sınavı sonrası yapılan ve başarılı bulunan uygulamalı sınav tarihi; diğer programlara kayıtlı öğrenciler için ise tezin kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(3) Tezli yüksek lisans programını tamamlayan öğrenciye diploması yanında tezli yüksek lisans yaptığını belirten bir not durum belgesi (transkript) düzenlenerek verilir.

(4) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Tezsiz yüksek lisans programının amacı ve koşulları

MADDE 11 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir.

(2) Bu program toplam otuz krediden ve 90 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az on adet ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Derslerin başarı notu en az CC ve akademik başarı notu 4,00 üzerinden en az 3,00 olmak zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup yeterli veya yetersiz olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldan dönem projesine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır. Bir tezsiz yüksek lisans programının dersleri toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu derslerden ve seçmeli derslerden oluşur. Zorunlu derslerin başarılanması şarttır, başarısızlık durumunda tekrar alınır. Tezsiz yüksek lisans programlarında ilgili dönemde açık bulunan bir dersin yerine başka bir yükseköğretim kurumundan veya Üniversitenin başka bir enstitüsünde verilen ders alınmaz.

(3) Senato tarafından belirlenen esaslara göre tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak da yürütülebilir.

(5) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(6) Bu programa öğrenci kabulü için; bu Yönetmeliğin tezli yüksek lisans programına ilişkin genel hükümleri uygulanmakla birlikte, tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, ALES puanı ya da eşdeğerliği YÖK tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili eşdeğer puan, YDS sınavı ya da ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen bir yabancı dil puanı ve lisans not ortalaması koşulları Senatoca belirlenir. Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulü için; ALES, YDS ve lisans not ortalaması değerlendirmeye alınması halinde ALES puanının %10'u ve yabancı dil puanının %10'u ile lisans not ortalamasının %80'i giriş sınavı puanını oluşturmada kullanılır.

(7) Tezsiz yüksek lisans programlarına başvuran yabancı uyruklu öğrenciler ALES puanı belgesi yerine eşdeğerliği YÖK tarafından kabul edilen bir sınav belgesi sunabilirler.

(8) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları enstitüce tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari giriş şartlarını yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

(9) Tezsiz yüksek lisans programına geçiş yapan öğrencinin; özel öğrencilik, tezli yüksek lisans programlarından almış olduğu ya da başka yükseköğretim kurumlarından almış olduğu derslerin ders notu CC ve altında olanlar dikkate alınmaz. Derslerin eşdeğerlikleri, öğrenim amaçları ve çıktılarının enstitü dersi ile benzer olması koşulu dikkate alınarak anabilim/anasanat dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

Süre

MADDE 12 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Danışman atanması

MADDE 13 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya Senato tarafından belirlenen nitelikleri taşıyan doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisi en geç birinci yarıyılın sonuna kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca belirlenir.

(2) Bir danışmana düşecek en çok lisansüstü öğrenci sayısı Senatoca belirlenen danışman atama ilkeleri ile sınırlı olmak kaydıyla, ilgili anabilim/anasanat dalının özelliği de gözetilerek anabilim/anasanat dalı kurulunda belirlenir ve enstitü kurulunda karar verilir.

Tezsiz yüksek lisans diploması

MADDE 14 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan ve proje raporunu enstitünün belirlediği şekil şartlarına uygun olarak teslim eden öğrenciye tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Doktora Programı

Amacı ve genel esasları

MADDE 15 – (1) Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır.

(2) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(3) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(4) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

(5) Doktora programları yurt içi ve yurt dışı ortak doktora programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usul ve esasları ilgili mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

Öğrenci kabulü

MADDE 16 – (1) Doktora programına başvurabilmek için adayların bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına, hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, diş hekimliği, veteriner ve eczacılık fakülteleri diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmaları ve başvurduğu programın puan türünde ALES'ten 55, lisans diplomasıyla başvuranlardan 80, standart puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES standart puanına ya da ALES'e eşdeğerliği YÖK tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili bir standart puana sahip olmaları gerekir. Lisans derecesiyle doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4,00 üzerinden en az 3,00 veya muadili bir puana sahip olmaları gerekir.

(2) Yüksek lisans derecesiyle doktora başvuracak olanların doktora programlarına kabulünde, ALES puanı yanı sıra yazılı olarak yapılacak bilimsel değerlendirme sınavı ve/veya mülakat sonucu ile yüksek lisans derecesiyle başvuranlar için yüksek lisans not ortalaması da değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru için adayların sağlaması gereken referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar benzeri diğer belgeler Senato tarafından belirlenir.

(3) Doktora programına öğrenci kabulünde anadilleri dışında YÖK tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan alınması zorunlu olup, bu asgari puanların girilecek programların özelliklerine göre gerekirse yükseltilmesine Senato tarafından karar verilir.

(4) Dış hekimliği anabilim dalları doktora programlarına ya da temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için ALES puanı yerine DUS'tan en az 55 puan olmak koşulu ile Senatoca belirlenecek DUS puanı da kullanılabilir. DUS'un son üç yıldaki puanı değerlendirmeye alınır. Dış hekimliği uzmanlık alanlarından herhangi birinde uzmanlık belgesine sahip olan adaylardan ALES ya da DUS puanı aranmaz. Bu adayların ALES ya da DUS puanları 70 olarak değerlendirilmeye alınır.

(5) Tıp fakültesi mezunlarından temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için ALES puanı yerine TUS'tan 50 puandan az olmamak koşulu ile Senatoca belirlenecek temel tıp puanı da kullanılabilir. TUS temel tıp puanının son üç yıldaki puanı değerlendirilmeye alınır. Tıpta uzmanlık alanlarından herhangi birinde uzmanlık belgesine sahip olan adaylardan ALES ya da temel tıp puanı aranmaz. Bu adayların ALES ya da TUS puanları 70 olarak değerlendirilmeye alınır.

(6) ALES puanının % 50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirilmeye alınacağı, Senato tarafından belirlenir. Senatoca, yalnız ALES puanı ile de öğrenci kabul edilebileceğine karar verilebilir. ALES'e eşdeğer kabul edilen ve YÖK'çe ilan edilen eşdeğer puanlar, Senato tarafından yükseltilebilir.

(7) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuvarlardan öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Ancak Senato kararı ile belirli bir ALES puanı şartı getirilebilir. Aranan ALES puanı Senato tarafından belirlenir.

(8) Doktora programı başvuru puanı oluşturmada ALES ya da DUS/TUS temel tıp puanı %50'den aşağı olmamak koşulu ile lisans, yüksek lisans not ortalaması, yabancı dil puanı ve/veya başka kıstasların oranları ilgili enstitü kurulu teklifi ve Senatonun onayı ile belirlenir.

(9) Yabancı dilde öğretim yapılan programlarda, yabancı dil bilgisi sınavına ilişkin ek düzenlemeler getirilebilir. Bu düzenlemeler, ilgili enstitü yönetim kurulu önerisi ile Senato tarafından belirlenir ve genel ilanda duyurulur.

Ders yükü

MADDE 17 – (1) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve iki yarıyıl 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi, uzmanlık alan dersi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredilik 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi, uzmanlık alan dersi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur. Bir doktora programının dersleri toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu derslerden ve seçmeli derslerden oluşur. Zorunlu derslerin başarılmaması şarttır, başarısızlık durumunda tekrar alınır.

(2) Doktora programında alınacak dersler öğrencinin de görüşü alınarak ilgili anabilim/anasanat dalı veya başka anabilim/anasanat dallarında açılan dersler arasından enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının onayı ile enstitüye bildirilir.

(3) Danışman atanıncaya kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı geçici danışmanlık görevini yürütür. Ayrıca doktora programlarında enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(4) Bir dersin yarıyıldaki kredi değeri, dersin o yarıyıl haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama ve laboratuvar saatlerinin yarısının toplamıdır.

(5) Öğrencinin daha önce katılmış olduğu doktora programında aldığı ve başarılı olduğu derslerin kabul edilme ve zorunlu toplam krediden düşülme koşulları, bu yönetmelik hükümlerine göre ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(6) Derslerin başarı notu en az CB ve akademik başarı notu ise 4,00 üzerinden en az 3,00 olmak zorundadır. Doktora programı için gerekli kredili derslerini başaramayan öğrenciler CB ve daha alt başarı notuna sahip derslerini tekrar ederler ya da farklı dersler olarak başarı derecelerini tamamlarlar. Zorunlu derslerde başarısızlık durumunda yerine farklı dersler alınmaz.

Süre

MADDE 18 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya Üniversitenin öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara kayıtlı olduğu programda tezsiz

yüksek lisans programı bulunması durumunda, tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Danışman atanması ve tez çalışması

MADDE 19 – (1) Enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu her öğrenci için Senatonun kabul ettiği lisansüstü öğretim ölçütleri ile belirlenen danışmanlık niteliklerine uygun öğretim üyeleri arasından bir danışmanı belirleyerek en geç birinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Danışman önerisi, enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Doktora programlarında öğretim üyelerinin en az bir yüksek lisans tezini başarıyla yönetmiş olması gerekir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(2) Bir tez danışmanına düşecek en çok lisansüstü öğrenci sayısı, ilgili anabilim/anasanat dalının özelliği de gözönüne alınarak anabilim/anasanat dalı kurulunda belirlenir ve enstitü kurulunda karar verilir.

(3) Emeklilik, istifa ve başka kuruma nakil gibi çeşitli nedenlerle Üniversite ile ilişkisi kesilen öğretim üyesinin üzerindeki henüz tez aşamasına geçmemiş olan danışmanlıkları sona erer. Tez aşamasındaki danışmanlıklar ise gerekli görülmesi halinde ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile devam edebilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 20 – (1) Yeterlik sınavı, öğrencinin derslerini başarı ile tamamlamasından ve 4,00 üzerinden 3,00 genel not ortalamasını sağlamasından sonra, temel ve doktora çalışması ile ilgili konularda yeterli bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır.

(2) Derslerini başarıyla tamamlayan öğrenciler yeterlik sınavına iki ay içinde girebilirler. Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girebilir.

(3) Doktora yeterlik sınavı, enstitülerin her anabilim/anasanat dalı için anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerilen, enstitü yönetim kurulu kararı ile üç yıl için onaylanan beş öğretim üyesinden oluşan doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Yeterlik jürisi enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(4) Doktora yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda 100 puan üzerinden en az 70 puan alarak başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı ve sözlü sınavların aritmetik ortalaması 100 puan üzerinden en az 75 puan olmalıdır. Doktora yeterlik komitesi, sınav jürisinin önerilerini ve öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir. Sözlü sınavda sorulan sorular tutanak altına alınır.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölgülerden bir sonraki yarıyıldaki tekrarı için sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(6) Yeterlik sınav jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır.

(7) Lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci tezli ya da kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda tezsiz yüksek lisans programına geçebilir. Ancak, öğrencinin yüksek lisans programının geri kalan yükümlülüklerini yerine getirmesi koşulu ile ilgili anabilim/anasanat dalı başkanının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararı gerekir.

Tez izleme komitesi

MADDE 21 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için tez danışmanının teklifi ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi, üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı içinden veya disiplinler arası programlarda kurum içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda, ikinci tez danışmanı dilerse oy hakkı olmaksızın komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, gerekli durumlarda enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması ve tez izleme

MADDE 22 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili enstitünün belirlediği formata uygun yazılı bir raporu anabilim/anasanat dalı aracılığı ile sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(5) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, ocak-haziran ve temmuz-aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci bir sonraki tez izlemeye en erken beş ay sonra girebilir. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce anabilim/anasanat dalı aracılığı ile komite üyelerine Enstitünün belirlediği formata uygun yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Birinci tez izleme komitesi toplantıları hariç diğer toplantılar bilişim teknolojileri vasıtasıyla uzaktan yapılabilir.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 23 – (1) Doktora tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezini ilgili enstitüce belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci, tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu enstitü yönetim kurulunun belirleyeceği usullere göre alarak jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç başarılı tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Doktora tez jürisi, danışman ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(6) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirir. Bu karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayanlar için kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Doktora diploması

MADDE 24 – (1) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(2) Tez savunmasında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(3) Doktora diploması üzerinde, öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(4) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

Amacı ve alanı

MADDE 25 – (1) Sanatta yeterlik çalışması, özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora eşdeğeri bir yükseköğretim programıdır. Hangi dallarda sanatta yeterlik programı açılacağı Üniversite tarafından belirlenen koşullara uygun olarak enstitü kurulu tarafından önerilir ve Senato tarafından uygun bulunduktan sonra YÖK tarafından kabul edilen alanlarda yapılır.

Öğrenci kabulü

MADDE 26 – (1) Sanatta yeterlik çalışmasına başvurabilmek için adayların bir lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuar mezunları ile diğer fakültelerin eşdeğer programlarından mezun olanların haricinde yüksek lisans derecesiyle başvuran adayların ALES sözel puan türünde en az 55 puandan, lisans derecesiyle başvuran adayların ise ALES sözel puan türünde en az 80 puandan az olmamak koşuluyla Senato kararı ile belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir.

(2) Lisans derecesiyle sanatta yeterlik programına başvuranların, lisans mezuniyet not ortalamalarının 4,00 üzerinden en az 3,00 veya muadili bir puanının olması gerekir. Sanatta yeterlik programına başvuracak olanların sanatta yeterlik programlarına kabulünde, ALES puanı, yüksek lisans not ortalaması ile mülakat/yetenek sınavı/portfolyo incelemesi sonucu da değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru için adayların sağlaması gereken referans mektubu, neden sanatta yeterlik yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar ve benzeri diğer belgeler Senato tarafından belirlenir.

(3) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulünde, adadilleri dışında YÖK tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları ile eşdeğeri kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğeri kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puanın muadili bir puan alınması zorunlu olup, bu asgari puanların girilecek programların özelliklerine göre gerekirse yükseltilmesine Senato tarafından karar verilir.

(4) Yüksek lisans derecesiyle sanatta yeterlik programına başvuracak olanların sanatta yeterlik programlarına kabulünde, ALES puanı yanı sıra, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalaması ile mülakat/yetenek sınavı/portfolyo incelemesi sonucu da değerlendirilir. Mülakatta adayların referans mektubu, neden sanatta yeterlik yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslararası standart sınavlar ve benzeri diğer belgeler dikkate alınır.

(5) Sanatta yeterlik programı başvuru puanı oluşturmada ALES ya da giriş sınavı puanının %50'den aşağı olmamak koşulu ile lisans, yüksek lisans not ortalaması, yabancı dil puanı ve/veya başka ölçütlerin oranları ilgili enstitü kurulu teklifi ve Senatunun onayı ile belirlenir. Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlara ilişkin anabilim/anasanat dallarına öğrenci kabulünde birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Süre

MADDE 27 – (1) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç olmak üzere, yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Sanatta yeterlik programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya Üniversitenin öngördüğünden az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini ve uygulamalarını başarı ile bitiren, ancak tez, sergi veya proje çalışmasını birinci fıkrada belirtilen azami on iki yarıyıl veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, sanatta yeterlik tezinde başarılı olamayanlara kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda, tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Ders yükü

MADDE 28 – (1) Sanatta yeterlik programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve iki yarıyıl 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi, uzmanlık alan dersi, tez çalışması, sergi, proje, resital, konser ve temsil gibi çalışmalar olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredilik 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi, uzmanlık alan dersi, tez çalışması, sergi, proje, resital, konser ve temsil gibi çalışmalar olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur. Bir sanatta yeterlik programının dersleri toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu derslerden ve seçmeli derslerden oluşur. Zorunlu derslerin başarılması şarttır, başarısızlık durumunda tekrar alınır.

(2) Sanatta yeterlik programında alınacak dersler öğrencinin de görüşü alınarak ilgili anabilim/anasanat dalı veya başka anabilim/anasanat dallarında açılan dersler arasından enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının onayı ile enstitüye bildirilir.

(3) Danışman atanıncaya kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı geçici danışmanlık görevini yürütür. Ayrıca sanatta yeterlik programlarında enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu

onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(4) Bir dersin yarıyıldaki kredi değeri, dersin o yarıyıl haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama ve laboratuvar saatlerinin yarısının toplamıdır.

(5) Öğrencinin daha önce katılmış olduğu sanatta yeterlik programında aldığı ve başarılı olduğu derslerin kabul edilme ve zorunlu toplam krediden düşülme koşulları, bu Yönetmelik hükümlerine bağlı kalınarak enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(6) Derslerin başarı notu, en az CB ve akademik başarı notu, 4,00 üzerinden en az 3,00 olmak zorundadır. Sanatta yeterlik programı için gerekli kredili derslerini başaramayan öğrenciler CB ve daha alt başarı notuna sahip derslerini tekrar ederler ya da farklı dersler olarak başarı derecelerini tamamlarlar. Zorunlu derslerde başarısızlık durumunda yerine farklı dersler alınmaz.

Danışman atanması

MADDE 29 – (1) Enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu, her öğrenci için danışmanlık yapacak Üniversite kadrosunda bulunan, ders ve uygulama seçimi ile tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmaların yürütülmesi için bir danışman ile danışman ve öğrencinin birlikte belirleyeceği tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmaların konusunu ve başlığını enstitüye önerir, bu öneri enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu her öğrenci için Senatonun kabul ettiği lisansüstü öğretim ölçütleri ile belirlenen danışmanlık niteliklerine uygun öğretim üyeleri arasından bir danışmanı belirleyerek en geç birinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Danışman önerisi, enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Sanatta yeterlik çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci tez danışmanı atanabilir. Sanatta yeterlik programlarında tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalar yönetilebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olmak gerekir. İkinci tez danışmanı Üniversite kadrosu dışından doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip kişilerden de olabilir.

(2) Danışman, nitelikleri Senatoca belirlenen öğretim üyeleri ile doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Bir tez danışmanına düşecek en çok lisansüstü öğrenci sayısı, ilgili anabilim/anasanat dalının özelliği de gözönünde tutularak anabilim/anasanat dalı kurulunda belirlenir ve enstitü kurulunda karar verilir.

(4) Emeklilik, istifası ve başka kuruma nakil gibi çeşitli nedenlerle Üniversite ile ilişkisi kesilen öğretim üyesinin üzerindeki henüz tez aşamasına geçmemiş olan danışmanlıkları sona erer. Tez aşamasındaki danışmanlıklar ise gerekli görülmesi halinde ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile devam edebilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 30 – (1) Yeterlik sınavı, öğrencinin derslerini başarı ile tamamlamasından ve 4,00 üzerinden en az 3,00 genel not ortalamasını sağlamasından sonra; temel ve sanatta yeterlik çalışması ile ilgili konularda yeterli bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır.

(2) Derslerini başarıyla tamamlayan öğrenciler yeterlik sınavına iki ay içinde girebilirler. Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girebilir.

(3) Sanatta yeterlik sınavı, enstitülerin her anabilim/anasanat dalı için anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerilen, enstitü yönetim kurulu kararı ile üç yıl için onaylanan beş öğretim üyesinden oluşan sanatta yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Yeterlik jürisi enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(4) Sanatta yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı sınavda 100 puan üzerinden en az 70 puan olarak başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı ve sözlü sınavların aritmetik ortalaması 100 puan üzerinden en az 75 puandır. Sanatta yeterlik komitesi, sınav jürisinin önerilerini ve öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir. Sözlü sınavda sorulan sorular tutanak altına alınır.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmelerden bir sonraki yarıyıldaki tekrarı için sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin sanatta yeterlik programı ile ilişkisi kesilir.

(6) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır.

(7) Lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci tezli ya da kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda tezsiz yüksek lisans programına geçebilir.

Ancak öğrencinin tezsiz yüksek lisans programının geri kalan yükümlülüklerini yerine getirmesi koşulu ile ilgili anabilim/anasanat dalı başkanının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararı gerekir.

Tez izleme komitesi

MADDE 31 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için tez danışmanının teklifi, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi, üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı içinden veya disiplinler arası programlarda kurum içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda, ikinci tez danışmanı dilerse oy hakkı olmaksızın komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, gerekli durumlarda enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması ve tez izleme

MADDE 32 – (1) Sanatta yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili enstitünün belirlediği formata uygun yazılı bir raporu anabilim/anasanat dalı aracılığı ile sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(5) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, ocak-haziran ve temmuz-aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci bir sonraki tez izlemeye en erken beş ay sonra girebilir. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce anabilim/anasanat dalı aracılığı ile komite üyelerine enstitünün belirlediği formata uygun yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Birinci tez izleme komitesi toplantıları hariç diğer toplantılar bilişim teknolojileri vasıtasıyla uzaktan yapılabilir.

Sanatta yeterlik çalışmasının sonuçlanması

MADDE 33 – (1) Tez hazırlayan öğrenci elde ettiği sonuçları, sergi veya proje gibi çalışmalarını açıklayan ve belgeleyen metni ilgili enstitü tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve ayrıca tezini veya sergisi veya projesini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Sanatta yeterlik çalışmasının savunmasından önce ve düzeltme verilen tez ve çalışmalarda ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini/çalışmasını tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu enstitü yönetim kurulunun belirleyeceği usullere göre alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Sanatta yeterlik tez jürisi, danışman ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(6) Sınavın tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca sınavı izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi ve sanatta yeterlik çalışması başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Sanatta yeterlik çalışması hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini veya sergisini veya projesini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak sanatta yeterlik çalışması kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına kabul edilmiş olanlardan tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil gibi

çalışmalarda başarılı olamayanlar için talepleri halinde kayıtlı olduğu programda tezsiz yüksek lisans programı bulunması durumunda tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Sanatta yeterlik diploması

MADDE 34 – (1) Sanatta yeterlik çalışmasında başarılı olan öğrenciye, enstitünün istediği belgeleri teslim etmek ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla sanat dalının özelliğine göre programın onaylanmış adının yer aldığı bir sanatta yeterlik diploması verilir. Mezuniyet tarihi, tez sınavı sonrasında yapılan ve başarılı bulunan uygulamalı sınav tarihidir.

(2) Tez savunmasında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla sanatta yeterlik tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(3) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde sanatta yeterlik tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Ortak Esaslar

Başvurular

MADDE 35 – (1) Tezli ya da tezsiz yüksek lisans ve doktora programlarına hangi lisans ve yüksek lisans programlarından mezun olanların başvurabileceği ilgili enstitü kurulu kararı ile belirlenir ve Senato onayı ile kesinleşir. Başvuru koşullarında yapılacak değişiklik aynı usulle yapılır.

(2) Öğrenci kabul edilecek lisansüstü programların adları, kontenjanları, başvuru koşulları, son başvuru tarihi, istenilen belgeler ve diğer hususlar Senato tarafından ilan edilir. Söz konusu ilan, her yarıyıldaki öğrenci almak üzere verilebilir.

(3) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılmaz ve devam edilemez.

Kayıt

MADDE 36 – (1) Lisansüstü programlara başvurular, akademik takvimde belirtilen süre içinde ilgili enstitü müdürlüklerine yapılır.

(2) Lisansüstü programlara başvuran adayların ilgili enstitü kurulu ve Senato tarafından belirlenen ve ilan edilen tüm koşulları sağlaması gerekir.

(3) Kayıt için istenen belgelerin aslı veya Üniversite tarafından aslı görülerek onaylanacak örneği kabul edilir. Askerlik durumuna ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(4) Gerçeğe aykırı veya yanıltıcı beyan ve belgelerle Üniversiteye kayıt hakkı kazanmış olanların belirlenmesi halinde kayıtları yapılmaz, kayıt yaptırmış olanların ise buldukları yarıyıla bakılmaksızın kayıtları iptal edilir, kendilerine verilmiş olan diploma dâhil tüm belgeler geçersiz sayılır ve haklarında ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem başlatılır. Bu durumda olanlar öğrencilik statüsü kazanmamış sayılır ve öğrencilikle ilgili haklardan yararlanamazlar.

Yabancı uyruklu adaylar

MADDE 37 – (1) Kendi hesabına yüksek lisans yapmak üzere başvuran yabancı uyruklu adayların en az 55 ALES puanı ya da eşdeğerliği ÜAK tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili bir puan ve Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'den en az C1 düzeyinde Türkçe bildiklerini gösteren bir belgeyi almaları gerekir.

(2) Kendi hesabına doktora yapmak üzere başvuran yabancı uyruklu adaylar, TÖMER'den en az C1 düzeyinde Türkçe bildiklerini gösteren bir belgeyi, ALES'ten en az 55 puanı ya da eşdeğerliği YÖK tarafından kabul edilen bir sınavdan muadili puanı, kendi anadilleri dışında YDS den veya eşdeğerliği ÖSYM tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından en az 55 puan ya da muadili bir puan almaları gerekir.

(3) Yabancı uyruklu öğrencilerin kontenjan ve değerlendirmeleri ayrı yapılır.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 38 – (1) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini arttırmak isteyenler, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilirler. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar, öğrencilik haklarından yararlanamaz. Programlara kabul edilecek özel öğrenciler için anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi, enstitü yönetim kurulu kararı ve Senatonun onayı ile taban puanlar ve koşullar belirlenebilir. Özel öğrenciler de asıl öğrenciler gibi Üniversiteye karşı yükümlülüklerini yerine getirmek ve izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak zorundadır. Araştırma görevlileri özel öğrenci olamazlar.

(2) Özel öğrenciler, sadece programa kayıtlı öğrenciler için açılmış ders/derslere kayıt yaptırabilirler. Her bir programa veya programlarda açılan derslere kabul edilecek özel öğrenci sayısı ilgili anabilim/anasanat dalı kurulu önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

(3) Özel öğrencinin, asıl öğrenci olması durumunda; özel öğrenci iken başardığı kendi anabilim/anasanat dalı ile ilgili lisansüstü derslerinden yüksek lisanslar için CC, doktora için CB ve üstünde alınan notlar ders geçme notları sayılabilir. Lisansüstü programa kabul edilen öğrencilerin özel öğrenci olarak aldığı ve başarılı olduğu derslerin muafiyet işlemlerinde, muafiyet verilen dersler ilgili lisansüstü eğitiminde verilen derslerin %50'sini geçemez. Diğer yükseköğretim kurumlarından özel öğrenci olarak alınan derslerin en fazla ikisi kabul edilir. Bu dersler, programdaki kredi toplamından düşülebilir. Toplam krediden düşülecek dersler, danışman ve anabilim/anasanat dalı başkanının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

(4) Özel öğrencilik ilgili programda doğrudan derece elde etmeye yönelik bir eğitim olmayıp süresi iki yarıyılı geçemez.

(5) Özel öğrenci olarak alınacak dersler ücretli olup, ödenecek ücret her eğitim-öğretim yılı başında Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 39 – (1) Üniversite içindeki başka bir enstitü anabilim/anasanat dalında ya da başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış ve genel not ortalaması 4,00 üzerinden en az 3,00 olan ve almış olduğu tüm derslerden başarılı olan öğrenci, lisansüstü programa yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir.

(2) Yatay geçiş başvurusunda bulunan adayın, başvurduğu programın asgari giriş koşullarını sağlaması, programa en son dönemde son sırada kabul edilen en düşük başarı puanlı öğrencinin başarı puanına eşit ya da daha yüksek bir puana sahip olması gerekir.

(3) Yatay geçiş için anabilim/anasanat dalının önerisi, enstitü yönetim kurulu kararı ve Senatonun onayı ile asgari yatay geçiş koşulları belirlenebilir. Yatay geçiş başvurusu, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalının olumlu ve gerekçeli görüşü, enstitü yönetim kurulu kararı ve Senatonun onayı ile karara bağlanır.

(4) Hangi anabilim/anasanat dalları arasında yatay geçiş yapılabileceği ve yatay geçiş kontenjanları ve özel koşullar enstitü anabilim/anasanat dallarının görüşü alınarak enstitü kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile her öğretim yılı başında belirlenir ve ilan edilir.

(5) Yatay geçişi kesinleşen öğrencinin kabul edildiği programdaki ders yükümlülüklerinin hangilerinden muaf tutulacağı danışmanın ve anabilim/anasanat dalı başkanlığının görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

(6) Yatay geçiş, sadece ders aşamasında yapılır, yeterlik ve tez aşamalarında yapılmaz.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 40 – (1) Bilimsel hazırlık programı; lisans ve yüksek lisans derecesinden birini veya ikisini, başvurdukları yüksek lisans veya doktora programından farklı alanda almış olan öğrencilerle, lisans veya yüksek lisans derecesini, Üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan, yüksek lisans ve doktora adaylarına uygulanan bir uyum programıdır.

(2) Bu Yönetmelikle belirlenen koşulları sağlayarak lisansüstü programlara kabul edilen ve bu programa alınacak öğrenciler, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından, adayların lisans, yüksek lisans başarı düzeyleri ile izledikleri lisans, yüksek lisans programlarının yapısı değerlendirilerek belirlenir. Bilimsel hazırlık programı toplam on beş krediden az 24 krediden fazla olamaz.

(3) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

(4) Bilimsel hazırlık programında başarılı sayılmak için, bu programdaki her dersten yüksek lisans için en az CC harf notu alınması ve 4,00 üzerinden en az 2,00 genel not ortalaması elde edilmesi; doktora için en az CB harf notu alınması ve 4,00 üzerinden en az 2,50 genel not ortalaması elde edilmesi gerekir. Bilimsel hazırlık programıyla ilgili devam, ders sınavları, ders tekrarı ve benzeri konularda, ders alınan programa ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

(5) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Yaz öğretimi bu süreye dâhil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişiği kesilir. Bu programda geçirilen süre yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dâhil edilmez.

Değişim programlarına öğrenci kabulü

MADDE 41 – (1) Değişim programı öğrencileri Üniversitenin ulusal ve uluslararası değişim programları çerçevesinde Üniversitede bir veya daha fazla yarıyıl eğitim görme hakkı kazanmış diğer yükseköğretim kurumları öğrencileridir. Bu öğrencilerin, seçilme, ders alma, ders saydırma, kabul işlemleri ve değişim programları uygulama esasları ilgili mevzuata göre yapılır.

Ders sınavları ve değerlendirme

MADDE 42 – (1) Lisansüstü programlarında devam zorunludur. Derse devam oranı teorik derslerde yüzde yetmişin, uygulamalı derslerde yüzde seksenin altında kalan öğrenci, ilgili dersin yarıyıl sonu sınavına giremez ve başarısız sayılır. Başarısız oldukları dersleri tekrar ederler.

(2) Öğrencinin başarı düzeyi, yarıyıl içinde yapılacak çalışmalar ve/veya ara sınavları ile yarıyıl sonu çalışmalar ve/veya sınavlarıyla ölçülür.

(3) Her ders için yarıyıl içinde yapılan çalışmalar ve ara sınavlar ile yarıyıl sonu sınavının başarı notuna hangi oranlarda katılacağı öğretim üyesi tarafından yarıyıl başında belirlenir ve öğrenci bilgi sisteminde duyurulur. Uzmanlık alan dersi, seminer dersi, dönem projesi ve tez çalışmaları hariç diğer derslerin yarıyıl içi ve yarıyıl sonu değerlendirmeleri için belirlenen oranlar her biri için % 40'ın altında olamaz. Uzaktan eğitimde ise bu oran ilgili mevzuata göre düzenlenir.

(4) 39 uncu madde hükümlerine göre yatay geçiş yapan öğrencilerin önceden aldıkları, başka üniversiteden alınan ve kayıtlı olunan derslerin başarı notları, Senato tarafından belirlenen 4'lük sistemdeki notları yüzlük sisteme dönüştürme tablosu ve aşağıdaki not dönüşüm çizelgesi kullanılarak harf notuna dönüştürülür. Diğer üniversitelerden alınan derslerin harf notu çizelgede verilen harf aralıkları içinde yoksa alınan harf notunun katsayısı esas alınıp çizelgedeki katsayılardan birisi ile eşdeğer ise eşdeğer olduğu katsayının harf notu; alınan harf notunun katsayısı tabloda yoksa bir üst katsayı ve buna karşılık gelen harf notu olarak değerlendirilir.

(5) 39 uncu madde hükümlerine göre yatay geçiş yapan öğrencilerin önceden aldıkları ve başka üniversiteden alınan derslerin başarı notları, Senato tarafından belirlenen 4'lük sistemdeki notları yüzlük sisteme dönüştürme tablosu ve aşağıdaki not dönüşüm çizelgesi kullanılarak harf notuna dönüştürülür.

<u>Başarı Notu</u>	<u>Harf Notu</u>	<u>Katsayı</u>	<u>Başarı Derecesi</u>
90 – 100	AA	4,00	Pekiyi
80 – 89	BA	3,50	İyi-Pekiyi
75 – 79	BB	3,00	İyi
70 – 74	CB	2,50	Orta-İyi
65 – 69	CC	2,00	Orta
60 – 64	DC	1,50	Geçer-Orta
50 – 59	DD	1,00	Geçer
49 ve altı	FF	0,00	Başarısız

(6) Katsayı ile bağlantılı olmayan derslerin değerlendirmeleri aşağıdaki gibi yapılır:

a) DZ notu, derse devam yükümlülüklerini yerine getirmeyen öğrenciye verilir. Not ortalaması hesabında FF sayılır. Öğrenci DZ notu aldığı dersi tekrar eder.

b) İZ notu, akademik izinli olduğu için derse devam yükümlülüklerini veya ders uygulamalarına ait koşulları yerine getirmeyen öğrenciye verilir. Not ortalamasına katılmaz. Öğrenci İZ notu aldığı dersi tekrar eder.

c) YT notu, anabilim/anasanat dalının önerisi, enstitü yönetim kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile not ortalamasına katılmayan kredisiz derslerde başarılı olan öğrenciye verilir.

ç) YZ notu, not ortalamasına katılmayan kredisiz derslerden başarısız olan öğrenciye verilir.

d) MU notu, ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla muafiyet sınavı yapılan ve başarılı olunan dersin notudur.

(7) Genel not ortalaması öğrencinin kaydolduğu ve not ortalaması hesabına giren her dersten alınan harf notunun katsayısı ile o dersin kredi değeri çarpımları toplamının derslerin kredi değerlerinin toplamına bölünmesiyle bulunur. Bu işlem, tüm dersleri kapsayacak şekilde yapıldığında genel not ortalaması elde edilir. Bir ders yerine başka bir ders tekrarlatıldığında sadece en son alınan dersin notu, genel not ortalamasına katılır. Not ortalamaları virgülden sonra iki basamaklı olarak gösterilir.

Ders tekrarı

MADDE 43 – (1) Derslerden başarılı olma koşullarını yerine getiremeyen öğrenci, başarısız olduğu dersleri azami ders alma süresi içinde tekrarlamak zorundadır. Başarısız olunan seçmeli derslerin yerine danışman önerisiyle aynı kredi değerinde ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca eşdeğer kabul edilen dersleri alabilir.

(2) Öğrenci, enstitü yönetim kurulu kararı ile genel not ortalamasını yükseltmek için CB ve daha düşük not alarak başarılı olduğu dersleri de azami ders alma süresinde tekrar alabilir. Tekrar alınan dersin en son alınan notu geçerlidir.

Akademik izin

MADDE 44 – (1) Senatoca belirlenen haklı ve geçerli nedenlere uygun özrünü belgeleyen öğrenci ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla her defasında bir yarıyılı geçmemek üzere dört yarıyıla kadar akademik izinli sayılabilir. Ancak sürekli sağlık sorunlarını bir sağlık kuruluşundan alınan sağlık raporu ile belgeleyenler bu süre kısıtlaması dışındadır. Bu şekilde izin alan öğrenci derslere devam edemez ve öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(2) Ani hastalık ve beklenmedik haller dışında akademik izin isteklerinin ilgili yarıyılın başlangıcından itibaren ilk dört hafta içinde yapılmayan başvurular işleme konulmaz.

(3) Öğrencinin askere alınması veya tutuklu olması durumunda, mazeret süresinin başlamasından itibaren on beş gün içinde müracaatı halinde ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile bu durumun başlangıcından sona ereceği tarihe kadar akademik izinli sayılır.

Notlarda maddi hata ve itiraz

MADDE 45 – (1) Öğrenci sınav sonuçlarının açıklanmasını izleyen ilk beş iş günü içinde enstitü müdürlüğüne vereceği dilekçeyle sınav sonuçlarına itiraz edebilir. İtiraz, anabilim dalınca dersi veren öğretim elemanın da içinde olduğu, üç kişilik bir komisyon kurularak üç gün içinde değerlendirilir; sonuç enstitüye bildirilir ve herhangi bir maddi hata tespit edilirse not düzeltilmesi ilgili enstitü yönetim kurulu onayıyla yapılır.

(2) Öğrenci bilgi sisteminde açıklanan başarı notlarına ilişkin herhangi bir maddi hatanın yapılmış olduğu öğretim üyesince tespit edilirse, öğretim üyesi ilgili anabilim dalı başkanlığına başvurarak düzeltme talebinde bulunabilir. Bu talep, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığınca değerlendirilir. Eğer maddi hata varsa, not düzeltimi, enstitü yönetim kurulunda görüşülüp karara bağlanır.

Danışman değişikliği

MADDE 46 – (1) Lisansüstü programlarında, tezin teslim edileceği yarıyıl içerisinde danışman değişikliği yapılmaz. Diğer hallerde danışman değişikliğine ilişkin usul ve esaslar ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

Önceki öğrenimlerde alınan derslerin saydırılması

MADDE 47 – (1) Yeni kayıt olan öğrencilerin önceki öğrenimlerinde veya özel öğrenciliklerinde alıp başardıkları derslerini saydırmak için kayıt oldukları yarıyılın ilk dört haftası içinde, anabilim dalı ve danışman onayı ile enstitüye başvurması gerekir. Daha sonra yapılacak başvurular kabul edilmez. Ders sayımı için öğrencilerin, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığına saydırmak istedikleri dersleri belirten bir dilekçe ve ekinde not döküm belgesi ile ders içeriklerini kapsayan onaylı belgelerle başvurmaları gerekir. Ders sayımı enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

(2) En az dört (en az 12 yerel/30 AKTS kredilik) dersi kabul edilen öğrenci bir üst yarıyla intibak ettirilir.

(3) Öğrencinin enstitüye kayıt olduğu tarih esas alınarak en çok beş akademik yıl öncesi alınıp başarılmış dersler için ders saydırması yapılabilir.

Yurt dışından danışman atanması

MADDE 48 – (1) Yurt dışından danışmanlık ölçütlerine uygun ikinci danışman atanabilir.

Ortak lisansüstü program açma

MADDE 49 – (1) Diğer yükseköğretim kurumlarıyla ortak lisansüstü program açmada 22/2/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarının Yurtiçindeki Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Disiplin işleri

MADDE 50 – (1) Lisansüstü öğrencilerinin disiplin iş ve işlemlerinde, 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Duyuru ve tebligat

MADDE 51 – (1) Öğrencilere yapılacak genel duyurular yazılı olarak birimlerdeki duyuru panoları veya enstitünün duyuru panoları veya enstitünün internet sitesi vasıtasıyla ilan edilir.

(2) Öğrenciye her türlü tebligat, öğrencinin enstitüye ilk kayıta verdiği posta adresine veya öğrenciye Üniversite tarafından sağlanan e-posta adresine gönderilerek yapılır.

(3) Enstitüye bildirilen adresi değiştiği halde bu değişikliği enstitüye bildirmeyen, yanlış ya da eksik bildiren öğrencinin bu adresine yapılan tebligatlar geçerli kabul edilir.

Uzmanlık alan dersi

MADDE 52 – (1) Tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarına kayıtlı öğrencilere, danışmanları tarafından yürütülmek üzere; tez önerilerinin ilgili enstitü yönetim kurulunca kabul edildiği tarihten itibaren kredili derslerini tamamlaması halinde her bir öğretim üyesi için yüksek lisansta bir doktora bir olmak üzere uzmanlık alan dersi açılabilir. Disiplinlerarası anabilim dallarında benzer şekilde birer uzmanlık alan dersi daha açılabilir. Uzmanlık alan dersi tez bitirme sınavına kadar aralıksız devam eder. Kredisiz olan bu derslere öğrencilerin devam etmeleri zorunlu olup, öğrencilerin başarı durumları öğrencilerin danışmanları tarafından en geç ilgili dönem sonunda başarılı veya başarısız olarak enstitüye bildirilir. Doktora programlarında tez izleme sınavına girmeyen öğrencilerin uzmanlık alan dersi başarısız olarak değerlendirilir. Uzmanlık alan dersinden üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız olan öğrenci doktora programına devam edip etmeyeceğini ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığına yazılı olarak bildirir. Devam etmek isteyen öğrenciye yeni bir danışman atanabilir. Bu derslere ilişkin esaslar enstitü kurulunca kararlaştırılır ve enstitü yönetim kurulunca uygulamaya konulur.

Lisansüstü tez yazım ve tez sınavı dili

MADDE 53 – (1) Lisansüstü tezler, yabancı dil ile eğitim yapan programlarda ilgili yabancı dilde yazılır. Türkçe-yabancı dil programlarda ise tez ilgili yabancı dilde yazılabilir. Yabancı dil ile eğitim yapan programlarda tez savunma sınavının hangi dilde yapılacağına jüri karar verir.

Öğretim üyesi yetiştirme programı

MADDE 54 – (1) Öğretim üyesi yetiştirme programı (ÖYP) kapsamında lisansüstü eğitim yaptırmak amacıyla gönderilen araştırma görevlileri, Üniversitede yeniden sınav yapılmasına gerek kalmaksızın, lisansüstü öğretime başlatılır.

Alınması zorunlu dersler

MADDE 55 – (1) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında alınması zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 56 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile YÖK, Üniversitelerarası Kurul, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 57 – (1) 24/5/2013 tarihli ve 28656 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce lisansüstü eğitim ve öğretime başlamış olup, doktora yeterlik sınavlarına girebilmek için gereken yabancı dil koşullarını yerine getirememiş olan öğrenciler yabancı dil koşulunu yerine getirinceye kadar doktora yeterlik sınavına giremezler. Bu öğrencilerin ders aşaması için getirilen süre içinde dil koşulunu yerine getirmeleri zorunludur. Bu süre sonunda dil koşulunu yerine getirmeyen öğrencinin ilişiği kesilir.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 2015-2016 eğitim-öğretim yılı ve öncesinde lisansüstü programlara kayıtlı bulunan öğrenciler için bu Yönetmelik hükümlerinin uygulaması ve belirlenmiş süreler, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında buldukları aşamaya göre Senatoca belirlenen esaslara göre düzenlenir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 35 inci maddenin üçüncü fıkrası uygulanmaz.

(3) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

Yürürlük

MADDE 58 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 59 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü yürütür.